

Les normes,

de Josep R Cerdà

Palma, octubre de 2013. Despatx de la directora d'un institut de secundària.

Directora: *Parla per telèfon.* A veure. No és que no vulgui... és que no és tan fàcil.... Doncs perquè tenc els meus dubtes que sigui adequat, i en tot cas, és molt qüestionable dedicar esforços... escolta, si no ho entén, diga-li que es posi ell... Sí, ja li explicaré jo.... No, no és que no vulgui, però t'ho explic a tu i sembla que tanmateix tens ordres de... és que posar-se a fiscalitzar això quan hi ha tantes altres coses que... A més, la cosa no està per... M'ho podeu enviar per escrit? No, simplement per tenir constància que hi ha hagut aquesta petició (A l'alumna, que acaba d'entrar) Tot d'unaestic amb tu. (Continua al telèfon). Em sap greu, però tenc gent al despatx.... Demà? Un moment que ho mir (mira a una agenda que hi ha damunt la taula) Sí, potser podria, a la mateixa conselleria? però per què... vull dir, quin ordre del dia? Bé, m'ho pens. Sí, podem parlar en un altre moment. Ala, i no passis tanta de pena, home. No és un problema. Tot s'arreglarà. I si és necessari, ja us faré els informes. D'acord. Adéu.

Alumna: Què vol dir fiscalitzar?

Directora: Perdona?

Alumna: Fiscalitzar.

Directora: Fiscalitzar? És com... inspeccionar, controlar. Sí, una cosa així.

Alumna: Ah. I no s'ha de fer?

Directora: Com?

Alumna: Fiscalitzar. És el que fa un director, no?

Directora: Més o menys. Sí.

Silenci.

Directora: Tu ets na Marta, no?

Alumna: El tutor m'ha dit que vengués.

Directora: Sí, li he dit jo.

Alumna: Ah.

Silenci.

Directora: Vas a 2n B, no?

Alumna: Sí.

Directora: I què tal, el curs? (*Mira l'ordinador*). En dus només una de la primera avaluació, veig.

Alumna: Però ja l'he recuperada. Vaig aprovar la segona, i he entregat un treball per recuperar la primera.

Directora: Val.

Alumna: A la segona he duit 3 excel·lents.

Directora: Vols anar a selectivitat, no?

Alumna: Sí, clar.

Directora: I ja saps què faràs? Necessites nota?

Alumna: Encara no ho tenc clar. Potser m'agafaré un any sabàtic. No em vull precipitar.

Directora: Ja. Ets molt decidida per a la teva edat, no?

Alumna: Troba? No ho crec. Tenc molts de dubtes.

Silenci.

Directora: Saps per què t'he fet venir?

Alumna: No.

Directora: No t'ho imagines?

Alumna: No. He fet res mal fet?

Silenci.

Directora: Avui de matí he rebut un vídeo per whatsapp. No sé qui l'ha enviat.

Alumna: Ja. I?

Directora: Supòs que ja saps de què et parl.

Alumna: No m'ha dit si he fet res mal fet.

Directora: Escolta. Vull parlar amb tu. Tranquil·lament. No has fet res mal fet, en el sentit d'alguna cosa que vagi contra el reglament, en això no has romput les normes...

Alumna: Ah

Directora: En aquest sentit. Però em preocupa que a la teva edat no siguis conscient de la transcendència d'algunes decisions.

Alumna: Som major d'edat.

Directora: Ja ho sé. És el primer que he comprovat.

Alumna: Encara no sé de què estam parlant. Jo no he fet cap vídeo.

Directora: Ja. Però algú el va fer, algú us va gravar. A tu, i a ell. A l'institut.

Silenci.

Directora: Escolta. Ja t'he dit que no t'he cridat per sancionar-te ni res d'això. Som una dona, com tu. I he tengut la teva edat, i com a directora n'he vistes de tot color, com et pots imaginar. Vull parlar amb tu perquè ets una alumna brillant, i no vull que prenguis decisions que et puguin perjudicar per aconseguir el que vols.

Silenci.

Tu creus que enrotllar-se amb un professor és una bona idea?

Alumna: Ja saben qui ha estat?

Directora: Qui ha estat?

Alumna: Que ha gravat el vídeo. Està prohibit, no? Gravar amb el mòbil a l'institut està prohibit. Per què vol parlar amb mi, que no he fet res sancionable, i no es dedica a cercar qui ha fet i ha enviat aquest vídeo.

Directora: També ho faré. Tot i que serà difícil.

Alumna: Difícil? Té el número de qui li ha enviat. Ha provat de telefonar?

Directora: Ho faré. No passis pena. Però no crec que l'hagi enviat des del mateix telèfon que... Escolta. No hi ha cap necessitat que això s'escampi més.

Alumna: No és aquesta la seva feina? Fiscalitzar. Els qui envien vídeos gravats a l'institut, per exemple.

Directora: No ho entens. Estic preocupada per tu.

Alumna: La seva feina és controlar la vida sentimental dels alumnes?

Directora: Ets una al·lota intel·ligent. Molt intel·ligent. Per això crec que no necessites fer això.

Alumna: Fer què?

Directora: Hauries d'estar més orgullosa del que aconsegueixes amb el teu esforç. Escolta, no et posis a la defensiva. Ja t'he dit que el que vull és ajudar-te.

Mira. No fa tant de temps, en aquest país, les dones no es podien treure el carnet de conduir o tenir un compte a un banc sense el permís d'un home. No fa tant, d'això. Les dones hem hagut de lluitar molt per no haver de dependre d'algú que ens protegeixi. Saps que vull dir?

Alumna: No veig què té a veure això ara.

Directora: Vull dir que no necessites cercar algú major i amb més poder per sentir-te important, Marta. Tu ets important pel que ets tu. Pel que aconsegueixis tu. Puc entendre que una dona inculta, sense estudis cregui que l'única manera de ser algú és tenir un home que la pugui protegir. Ho puc entendre, t'ho asseguro. No m'agrada, però ho puc entendre. T'estic parlant de tu a tu perquè crec que no és el tipus de dona que t'interessa ser.

Alumna: Vostè sap el que em convé?

Directora: Creu-me. Ets bona. No hauries de permetre dependre d'algú que quasi et dobla l'edat.

Alumna: Què li fareu, a en Carles?

Directora: A en Carles? Hauré de parlar amb ell. A veure. No passa res. Ets major d'edat. Però hi ha el vídeo. No és massa correcte que un professor faci això amb una alumna dins el centre.

Alumna: Una alumna major d'edat no és una persona lliure? Pel fet d'estar matriculada aquí tenc limitacions sobre amb qui puc morrejar-me al temps de pati?

Directora: Tu sí. Un professor, amb el tracte amb els alumnes, no pot fer el que vulgui.

Silenci.

Alumna: Què li passarà?

Directora: Això no t'hauria de preocupar, ara. Res important. El que t'hauria de preocupar és què fer amb la teva vida, Marta.

Alumna: No veig què té a veure això amb...

Directora: Escolta, només vull que entenguis...

Alumna: Qui li ha dit que necessit consells de...

Directora: No tens perquè reproduir el model de dona que has vist sempre. No necessites un protector. Tu pots arribar allà on vulguis. Això és el que vull que pensis. El teu capital no és tenir una cara guapa per impressionar el professor d'anglès. Ets molt més que tot això. T'hem educat d'una altra manera.

Alumna: Com?

Directora: Què?

Alumna: Com m'heu educat?

Directora: Mira, enguany està essent un curs molt complicat. Molt confús. Entenc que els alumnes pugueu sentir que estan jugant amb vosaltres. I que això us faci pensar que tot el que dels adults està podrit. Ho entenc perfectament. Són moments de molta confusió. Tot està canviant, i creus que les normes que us han ensenyat ja no serveixen al món real. Entenc que puguis pensar que tot el sistema és molt hipòcrita. Ho entenc. Vull que sàpigues que no t'ho retrec, perquè ho entenc.

Alumna: Ah, sí?

Directora: Sí.

Silenci.

Aquesta M. F. que escriu a la revista de l'institut ets tu, no?

Alumna: Podria ser.

Directora: Hi ha una història de fa un parell de números que m'ha agradat molt. T'graden les històries de vampirs, no?

Alumna: Sí. Tota la ficció fantàstica. Moltes vegades serveix per contar el que ens fa por i no ens atrevim a mirar directament.

Directora: Tens raó. Els vampirs són només una metàfora.

Alumna: Sí.

Directora: Jo conec històries de vampirs. Em resulten molt properes. Darrerament en veig molts. Gent que s'aprofita de l'energia dels altres. Veig que un home de 38 anys que es dedica a fer de professor perquè no ha pogut dedicar-se a escriure com li hauria agradat s'acosta a una al·lota de 18, intel·ligent, guapa i amb les coses molt clares. I no puc deixar de pensar que aquest home és una espècie de vampir. Perquè és seductor, madur, i sap temptar la joveneta amb la seva experiència i el seu bagatge. Li dona seguretat en un món que cada vegada és menys segur, li ofereix la vida i la saviesa més enllà dels seus límits. Només a canvi del seu

temps. Sembla un bon pacte. La jove surt guanyant . O això pensa. Però el que has de saber és que aquest vampir el que cerca, el que necessita desesperadament és simplement sang. La sang fresca que el permetrà sobreviure un dia més. Només això. Quan t'hagi xuclat la teva joventut i talent, que és el que li ofereixes sense traves ni límits, recordarà que ell no té per què cuidar d'una nina que encara ho té tot per fer, tot per construir. Això és el que fan els vampirs.

Alumna: Sé el que fan els vampirs. Però no em fan por.

Directora: Ets molt valenta, doncs. O molt ingènua.

Alumna: M'ha de dir res més?

Directora: No. Només volia advertir-te. Ja t'ho he dit.

Alumna: Doncs gràcies. Puc partir? Tenc classe.

Directora: Sí, clar.

L'alumna s'aixeca per sortir. Quan és a la porta, s'atura i torna enrere.

Alumna: Sap què em fa por, a mi?

Directora: Què?

Alumna: Els zombis.

Directora: Com?

Alumna: Els morts en vida.

Directora: *Riu.* Ja, només és que no existeixen. Pots estar tranquil·la.

Alumna: Segur? Jo els he vist.

Silenci. L'alumna s'acosta cap a la taula de la directora.

Són perillosos. Eren persones normals. Tenien una vida, uns amics, il·lusions. Molts d'ells eren brillants, de joves. Tenien ideals, i varen creure en algun moment, que valia la pena esforçar-se per fer que el món fos millor. Per això alguns es dedicaren a organitzar. A planificar. A convèncer els altres de la necessitat de fer grans canvis. De tot tipus: socials, polítics, educatius. Ells sabien que la creativitat podia canviar les coses, que només podien canviar el món si canviaven la manera de pensar de la gent. Per això varen currar-s'ho molt i al final ho aconseguiren: s'instal·laren en llocs de decisió, llocs on podien influir per canviar les coses, per fer-les millors. Però la cosa no va anar bé. I per algun motiu inexplicable, en algun moment, potser per cansament, per falta de prudència...Ningú sap cert per què, varen morir. Però només

per dins. El seu cos, no. Continuaren aparentment vius. Morts en vida. I llavors, seguiren fent el que feien abans, però morts. I ja era indiferent si el que feien servia per canviar el món o simplement per mantenir-ho tot igual. Els que havien volgut canviar el sistema, ara eren els seus esclaus. Ells ja eren a dalt de tot, controlant, fiscalitzant. I ningú vendria a treure'ls perquè quasi ningú se n'havia temut que eren morts. Ells, els que havien lluitat contra el poder. Ara bastava una telefonada de la conselleria per fer que s'acollonassin, i fossin capaços de traïr els seus companys. Si n'hi havia algun que encara creia que era millor lluitar que adaptar-se, el destrossarien. L'acusarien de vampir. No, els dèbils no els feien cap pena, perquè eren uns perdedors, que no havien sabut aprofitar el sistema per instal·lar-s'hi.

Però s'equivocaven en una cosa. Creien que ningú havia notat que eren morts. I sí. Ho veia quasi tothom. I per això no feien por. Gens. Les seves normes estúpides i antigues, que subjectaven el seu món amb pinces, eren a punt d'esmicolar-se. Tothom ja estava preparat per al contraatac. I els zombis tenien els dies comptats.

Directora: Ets injusta, Marta.

Alumna: Ja no som ingènua?

Directora: No. Però t'equivoques.

Alumna: En què?

Directora: No és gens fàcil la meva posició. Les coses no són blanques o negres.

Alumna: Podria dimitir.

Directora: I amb això arreglaria res?

Alumna: I rebaixant-se? Arregla res? Delatant els companys a la conselleria? Per fer això es va presentar a directora? *Pausa.* Ningú pot obligar-nos a estar morts.

L'alumna va cap a la porta. Quan és a punt de sortir, es gira.

Alumna: La reunió és demà, no?

Directora: Què?

Alumna: La reunió, a la conselleria.

Directora: Ah, sí.

Alumna: Pot provar de dur això. Per ventura la fa sentir-se més viva. *Treu de la bossa una camiseta verda i li tira. La directora l'agafa al vol. Es miren i somriuen.*

